

12 noiembrie 2019
La Nr.

Nr. 07-6/6
din

*Doamnei Georgeta Mincu
Ministru al Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*

RECOMANDARE

în temeiul pct.8, subpct.6) din Legea nr. 164 din 31.07.2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului

Conform prevederilor art.1 al Legii cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52 din 03.04.2014, Avocatul Poporului asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile și contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, aplicând procedeele reglementate de această lege.

În scopul realizării eficiente a funcțiilor de bază, Avocatului Poporului în conformitate cu prevederile Legii pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului nr. 164 din 31.07.2015 (pct. 8 subpct. 6)) elaborează și prezintă autorităților publice, organizațiilor și întreprinderilor, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, organizațiilor necomerciale și persoanelor cu funcții de răspundere de orice nivel obiecții și propuneri de ordin general referitoare la asigurarea drepturilor și libertăților omului, la îmbunătățirea activității acestora.

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) manifestă îngrijorarea față de cazurile frecvente mediatizate de majoritatea portalurilor de știri, cu privire la necorespunderea tuturor normelor legale de gestionare a terenurilor pentru depozitarea deșeurilor.

Ombudsmanul consideră problema destul de alarmantă, dezastruoasă și cu impact negativ asupra mediului și bunăstării cetățenilor. Gestionarea deșeurilor rămâne o provocare majoră pentru Republica Moldova. Colectarea, sortarea și gestionarea deșeurilor reprezintă una dintre problemele importante ale mediului cu care se confruntă țara noastră.

La data de 22 august 2019, Ombudsmanul, s-a sesizat din oficiu pe marginea cazului adus la cunoștință de către mass-media, un subiect mediatizat de

majoritatea portalurilor de știri, cu privire la groapa de gunoi din Bulboaca aflată în gestiunea Întreprinderii municipale de salubritate Bulboaca-Prim, fondatorul căreia este consiliul sătesc Bulboaca.

(https://www.prime.md/ro/catastrofa-ecologica-in-satul-bulboaca-la-groapa-de-gunoi-din-localitate-sunt-aruncate-resturi-animaliere_96026.html; https://www.publika.md/catastrofa-ecologica-la-bulboaca-ce-spun-autoritatile-despre-mormanele-de-ramasite-animaliere_3050935.html; http://www.canal2.md/news/catastrofa-ecologica-in-satul-bulboaca-mormane-de-ramasite-animaliere-aruncate-la-groapa-de-gunoi-de-la-marginea-satului_113475.html)

Dreptul la un mediu înconjurător sănătos prezintă o importanță deosebită pentru desfășurarea vieții în condiții corespunzătoare, astfel că organizațiile, organele și instituțiile internaționale și naționale ar trebui să aibă un rol mai pronunțat în ce privește protecția mediului, instituind măsuri de prevenire și de sancționare a faptelor cu consecințe iremediabile sau de lungă durată, care pot să afecteze grav sănătatea ori chiar viața oamenilor, în special prin nerespectarea regimului juridic al deșeurilor, care poluează mediul, afectând astfel echilibrul ecologic.

Mediul sănătos este un mediu nepoluat, curat și echilibrat, corespunzător dezvoltării fizice și intelectuale a omului, absolut necesar existenței vieții pe planetă. Omul este valoarea supremă ce trebuie ocrotită prin toate mijloacele, inclusiv cele juridice, fapt ce presupune recunoașterea unanimă și garantarea acestui drept fundamental. Din punct de vedere al drepturilor omului, dreptul la un mediu sănătos este un drept fundamental, a cărui natură și caracteristică, nu se schimbă odată cu trecerea timpului sau ca urmare a modificărilor circumstanțelor. Drepturile fundamentale ale omului fiind inalienabile, această inalienabilitate se aplică și dreptului la un mediu sănătos.

Dreptul la un mediu înconjurător sănătos este consfințit prin articolul 37 al Constituției Republicii Moldova. Din punct de vedere juridic, dreptul la un mediu sănătos se înscrie în categoria drepturilor social-economice, drepturi care asigură dezvoltarea materială, fizică și culturală a persoanei, permițând acesteia să participe cât mai activ posibil la viața socială.

Dreptul omului la un mediu înconjurător sănătos poate și trebuie să fie asigurat de către stat prin măsuri și mijloace juridico-organizatorice: planificarea și reglementarea calității mediului înconjurător, a măsurilor de prevenire a acțiunilor care pot dăuna mediului înconjurător și a celor de asanare,... etc.¹

¹ Constituția Republicii Moldova. Comentariu

De altfel, o problemă destul de gravă și extrem de puternică, care periclitează starea de sănătate și totodată pune în pericol viața locatarilor comunei respective.

În scopul verificării faptelor cu privire la groapa de gunoi din Bulboaca aflată în gestiunea Întreprinderii municipale salubritate Bulboaca-Prim, fondatorul căreia este consiliul sătesc Bulboaca, Avocatul Poporului a solicitat concursul autorităților și persoanelor cu funcții de răspundere în vederea organizării controlului circumstanțelor cazului.

Astfel, Avocatul Poporului a fost informat, că în temeiul art.19 al.2 din Legea nr.131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și nota de motivație, a fost supusă controlului Î.M. "Buboaca Prim" terenul pentru depozitarea deșeurilor municipale și cel aferent gunoiștii, urmare a sesizării Avocatului Poporului.

Urmare a controlului efectuat de către Inspecția pentru Protecția Mediului Anenii Noi în data de 21.08.2019 și repetat în data de 16.09.2019 în temeiul s-a constatat că faptele expuse în mass-media s-au adeverit.

Întru stabilirea faptului poluării sau nepoluării mediului, de către Laboratorul de refrință de mediu al Agenției de Mediu au fost prelevate probe de sol de pe terenul unde au fost depozitate rămășițe animaliere, astfel în rezultatul investigațiilor efectuate la determinarea ionilor de amoniu, depășiri nu s-au depistat și la conținutul sărurilor solubile s-au depistat depășiri neesențiale la CMA.

În cadrul controlului repetat din data de 16.09.2019 Inspecția pentru Protecția Mediului Anenii Noi a constatat că angajații Î.M. "Bulboaca Prim" au lichidat rămășițele animaliere depistate anterior pe teritoriul gunoiștii și le-au transportat la groapa Bekari (loc amenajat pentru înhumarea cadavrelor animalelor), amplasată în cadrul gunoiștii menționate.

Dreptul omului la un mediu înconjurător sănătos poate și trebuie să fie asigurat de către stat prin măsuri și mijloace juridico-organizatorice: planificarea și reglementarea calității mediului înconjurător, a măsurilor de prevenire a acțiunilor care pot dăuna mediului înconjurător și a celor de asanare,... etc.²

Deșeurile rămân a fi o sursă de poluare a tuturor componentelor de mediu. Cu toate acestea, în țara noastră practic lipsește infrastructura de

---

² Constituția Republicii Moldova. Comentariu

management a deșeurilor, iar metoda de gestionare a deșeurilor se reduce la colectarea acestora în amestec și depozitarea lor pe teren gol la gunoiști. Cu mici excepții, deșeurile practic nu sunt reciclate și reutilizate.

Cea mai răspândită metodă de tratare a deșeurilor menajere – depozitarea pe sol – reprezintă o sursă importantă de poluare a solului și a apelor subterane. În acest context, salubritatea localităților, managementul deșeurilor urbane și rurale reprezintă un obiectiv important al autorităților publice centrale și locale. Evacuarea deșeurilor la gunoiști rămâne a fi o modalitate de bază în eliminarea deșeurilor. O situație deosebit de gravă la acest capitol se atestă în municipiul Chișinău, municipiul Bălți etc.

Politica de stat în domeniul gestionării deșeurilor are la bază: recunoașterea faptului că acumularea supradimensionată a deșeurilor este o consecință a folosirii neraționale a energiei și materiei prime ce afectează calitatea mediului, componenții lui și sănătatea oamenilor și conștientizarea implementării de soluții tehnice, a mecanismelor economice și gestionare, care ar permite reducerea ritmurilor de acumulare a deșeurilor, obținerea energiei și a componentelor reciclabili din deșeurii de producție și menajere, distrugerea și izolarea eficientă a deșeurilor irecuperabile.

*Guvernul*³ determină amplasarea și regimul poligoanelor de nivel republican pentru depozitarea și prelucrarea deșeurilor de producție, păstrarea substanțelor toxice și radioactive, elaborează limitele anuale de acumulare a deșeurilor de producție și menajere, supraveghează respectarea acestor limite, precum și reglementează transportarea și inactivarea acestora.

De asemenea, conform noii *Legi nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile* (în vigoare de la 23.12.2017), *Guvernul* realizează obiectivele și stabilește direcțiile prioritare în domeniul gestionării deșeurilor, aprobă Strategia națională de gestionare a deșeurilor și Programul național pentru gestionarea deșeurilor, aprobă actele normative în domeniul gestionării deșeurilor pentru asigurarea implementării prezentei legi.

Organul central de mediu al administrației publice dirijează metodologic organizarea evaluării impactului asupra mediului și a expertizei ecologice de stat; asigură monitorizarea, prin intermediul autorităților administrative subordonate, a impactului asupra factorilor de mediu cauzat de deșeurii și deduce indicatorii de

---

³ *Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16.06.1993, art. 8 alin. 8*

gestionare a deșeurilor; examinează și aprobă planurile anuale de acțiuni ale autorităților administrative subordonate în ceea ce privește supravegherea și controlul gestionării deșeurilor, de asemenea monitorizează implementarea acestora; organizează, împreună cu alte autorități publice și cu organizațiile neguvernamentale, programe de instruire și educare a populației în domeniul gestionării deșeurilor.⁴

Luând în considerare circumstanțele expuse supra, în temeiul Legii cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr. 52 din 03.04.2014,

RECOMAND:

- 1. Examinarea multiaspectuală și minuțioasă a situației descrise prin prisma respectării dreptului la un mediu sănătos și intervenire după caz.**
- 2. Elaborarea planurilor regionale de gestionare a deșeurilor, inclusiv evaluarea situației actuale, elaborarea prognozelor pasive și a obiectivelor generale și specifice pentru fiecare regiune.**
- 3. Intensificarea controalelor de către inspecțiile teritoriale ale Inspectoratului pentru protecția mediului în vederea respectării modului de depozitare și gestionare a deșeurilor de orice proveniență și a substanțelor chimice, stabilite în actele normative de specialitate.**
- 4. Acordarea unei atenții prioritare educării ecologice a populației prin conceperea și implementarea unui plan național de acțiuni pentru sensibilizarea și conștientizarea publicului față de problematica protecției mediului.**

Asupra rezultatului examinării și a măsurilor întreprinse pentru implementarea recomandărilor solicit să fiu informat în termen de 30 de zile, cu anexarea actelor confirmative.

Cu respect,

Mihail COTOROBAL,
Avocatul Poporului (Ombudsman)

Executor: Ada Șimon

⁴ Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile (în vigoare de la 23.12.2017), art. 9

